

ROMÂNIA

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE
DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
DIRECȚIA NAȚIONALĂ ANTICORUPȚIE
Serviciul Teritorial Constanța
Operator date cu caracter personal nr. 4472
Dosar nr. 147/P/2014

În temeiul disp. art. 328 alin. 1
C.pr.pen. și art. 22² alin. 1 din
OUG nr. 43/2002, am verificat
sub aspectul legalității și
temeiniciei

Procuror șef serviciu,
(...)

RECHIZITORIU

Anul 2016, luna noiembrie, ziua 23

(...) – procuror în cadrul Direcției Naționale Anticorupție - Serviciul Teritorial Constanța,

Examinând conținutul materialului de urmărire penală din dosarul cu nr. de mai sus, privind pe inculpații:

LINTEȘ DANIEL, cercetat pentru săvârșirea infracțiunii de șantaj în formă continuată (196 acte materiale), faptă prevăzută de art. 13¹ din Legea 78/2000 raportat la art. 194 alin.1 din Codul Penal din 1968 cu aplicarea dispozițiilor art. 41 alin.2 din Codul Penal din 1968 și art. 5 din Codul Penal;

(...)

EXPUN URMĂTOARELE:

Situația de fapt pe scurt

În intervalul iulie 2012 – octombrie 2012, în contextul pronunțării unei hotărâri judecătorești prin care SC (...) SA a fost obligată la plata către salariați a unor sporuri salariale, directorul general Linteș Daniel a constrâns 196 de

angajați să renunțe la drepturile câștigate prin semnarea unor declarații autentice în acest sens. Pentru atingerea acestui scop, inculpatul Linteș Daniel s-a folosit de prerogativele funcției sale privitoare la disponibilizarea salariaților și i-a amenințat pe aceștia că vor fi concediați și, în anumite cazuri, evacuați din căminul de nefamiliști, dacă nu semnează declarațiile de renunțare la drepturi.

(...)

Modul de sesizare a organelor de urmărire penală în prezenta cauză penală.

La data de 20 septembrie 2012, Sindicatul Personalului Operativ (...) a sesizat prin plângere Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța cu privire la posibile fapte de șantaj și complicitate la șantaj săvârșite de inculpatul Linteș Daniel, în calitate de director general al SC (...) SA și de (...). Dosarul a fost înregistrat la această unitate de Parchet sub nr (...)/2012.

Prin ordonanța nr (...) /2012 din data de 4 septembrie 2014 a Parchetului de pe lângă Curtea de Apel Constanța au fost dispuse mai multe soluții de clasare precum și o soluție de disjungere și declinare a cauzei în favoarea Direcției Naționale Anticorupție – Serviciul Teritorial Constanța având ca obiect infracțiunile de șantaj, înșelăciune și fals în declarații. În esență, s-a reținut că fapta de șantaj în formă continuată a fost săvârșită de o persoană care îndeplinește permanent o funcție în virtutea căreia participă la luarea deciziilor în cadrul unei societăți comerciale iar suma ce face obiectul infracțiunii depășește 10.000 euro. Dosarul a fost înregistrat la Direcția Națională Anticorupție – Serviciul Teritorial Constanța sub nr 147/P/2014.

SITUAȚIA DE FAPT

Din analiza coroborată a întregului material probator administrat atât în acuzare cât și în apărare a rezultat următoarea situație de fapt:

În cursul anului 2010, Sindicatul Personalului Operativ (...) a solicitat Tribunalului Constanța, în numele membrilor de sindicat, obligarea SC (...) SA la plata unor sporuri salariale (condiții speciale de muncă, condiții nocive și condiții periculoase). Cererea petentei a făcut obiectul dosarului civil 6549/118/2010. Acțiunea a fost admisă prin sentința civilă nr. 3693/3 iulie 2012, instanța obligând angajatorul SC (...) SA să le plătească celor 345 de salariați reclamanți diverse sporuri, cuantificate sub forma unor procente din salariul de bază brut. Sentința era definitivă și executorie potrivit dispozițiilor procedural civile.

Din conținutul acestei hotărâri judecătorești rezultă că sporurile solicitate erau următoarele: 25% pentru condiții speciale de muncă, strict pentru docheri și docheri mecanizatori, 10% pentru condiții nocive, pentru toți membrii de sindicat și 10% pentru condiții periculoase, pentru toți membrii de sindicat. Sporurile acordate trebuiau plătite de SC (...) SA pentru intervalul de timp 27 mai 2007 – 27 mai 2010.

Pentru a pronunța această hotărâre, instanța a reținut că în anul 2007 la nivelul SC (...) SA a fost încheiat un contract colectiv în care nu au mai fost prevăzute distinct cele 3 sporuri salariale. În schimb, a fost prevăzută o creștere a salariului de încadrare al fiecărui salariat cu suma fixă de 200 de lei. În schimb, în contractul colectiv de muncă la nivel național 2007 – 2010 precum și în contractele colective la nivel de ramură pentru perioadele 2006 – 2007 și 2008 – 2010 aceste sporuri erau în continuare expres prevăzute.

Considerând că în contractul colectiv de muncă nu pot fi inserate clauze care să stabilească drepturi la un nivel inferior celui stabilit prin contractele colective de muncă încheiate la nivel superior, instanța a admis cererea formulată de Sindicatul personalului operativ (...) și a obligat angajatorul să plătească salariaților petenți cele trei sporuri.

Hotărârea judecătorească în discuție era definitivă și executorie, potrivit normelor procedural civile (art 448 cod procedură civilă).

La data de 10 iulie 2012, SC (...) SA a solicitat instanței să dispună suspendarea provizorie a executării acestei sentințe civile. Din cuprinsul cererii rezultă că societatea debitoare a estimat că suma care trebuia plătită salariaților era de cca. 1.500.000 euro. De asemenea, în motivarea cererii, reprezentanții SC (...) SA au afirmat că miza acestui litigiu era chiar supraviețuirea persoanei juridice, plata acestei sume însemnând insolvența.

La data de 3 august 2012, deci ulterior pronunțării sentinței civile nr. 3693/3 iulie 2012 a Tribunalului Constanța, s-a întrunit Comisia Paritară a SC (...) SA, prilej cu care a fost întocmit un proces verbal. Din cuprinsul acestuia rezultă că inculpatul Linteș Daniel a afirmat că acțiunea salariaților este injustă, că cei care doresc acordarea sporurilor solicită de fapt foloase necuvenite și că, pe cale de consecință, „există incompatibilitate între firmă și salariați”. La acel moment, doi salariați ceruseră deja executarea silită a angajatorului.

Din plângerea penală formulată de Sindicat rezultă că în acea perioadă, în scopul de a evita plata sporurilor obținute în instanță de salariați, inculpatul Linteș a efectuat o serie de demersuri prin care i-a constrâns pe mulți dintre angajați să renunțe la drepturile câștigate. Salariaților li s-a pus în vedere că refuzul de a semna declarațiile de renunțare la drepturi va fi sancționat cu disponibilizarea și, în anumite cazuri, evacuarea din căminul de nefamiliști al unității.

Din probele administrate pe durata anchetei penale rezultă că, întrucât suma totală pe care ar fi trebuit să o plătească salariaților era suficient de mare pentru a atrage incapacitatea de plată a societății, directorul general al SC (...) SA – inculpatul LINTEȘ DANIEL – a convocat salariații care câștigaseră în instanță aceste sporuri și le-a transmis pe rând, în grupuri restrânse, că în cazul în care nu vor renunța la aceste drepturi salariale, vor fi disponibilizați. Din punct de vedere al salariaților, această situație ar fi însemnat pierderea locului de muncă și, în anumite cazuri, evacuarea din spațiul locativ asigurat de companie.

Pe fondul acestui conflict între sindicat și reprezentanții patronatului, inculpatul Linteș Daniel a decis, după consultarea consilierului juridic, să solicite unui notar public să redacteze declarații individuale de renunțare la drepturile câștigate în instanță. Ulterior, acestea le-a pus în vedere salariaților care beneficiau de soluția pronunțată de Tribunalul Constanța că au de ales între semnarea declarațiilor și pierderea locului de muncă.

Constrânși să aleagă între cele două ipoteze păguboase, cei mai mulți salariați au renunțat la drepturile câștigate, semnând declarații autentice în acest sens. Ulterior, declarațiile au fost depuse în dosarul instanței de judecată, aceasta luând act de renunțarea la drept.

Potrivit martorilor audiați, inculpatul Linteș Daniel a solicitat întocmirea unei evidențe scrise cu salariații care au refuzat să semneze aceste declarații. Totodată, a dat instrucțiuni ca salariaților care inițial au refuzat semnarea declarației apoi s-au răzgândit să li se permită să semneze doar în baza acordului său prealabil.

Un aspect relevant pentru aprecierea naturii conduitei inculpatului Linteș Daniel este acela că primele disponibilizări făcute în cadrul SC (...) SA i-au vizat chiar pe salariații care refuzaseră semnarea declarațiilor de renunțare la drept. Precizez suplimentar, în acest sens, că 22 de salariați disponibilizați au sesizat Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la faptul că le-a fost afectat dreptul la muncă, prin aceea că au fost concediați întrucât nu au semnat declarațiile autentice de renunțare la drept.

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a constatat prin Hotărârea nr 101 din 5 februarie 2014 existența unui tratament diferențiat, discriminatoriu, în ceea ce privește concedierea celor 22 de salariați și a dispus sancționarea contravențională a SC (...) SA cu amendă în cuantum de 22.000 lei. Curtea de Apel București, sesizată cu contestație împotriva acestei hotărâri, a statuat că SC (...) SA a impus la momentul analizării conduitei profesionale a angajaților, printre alte criterii, și loialitatea față de companie iar cei 22 de

salariați care refuzaseră semnarea declarațiilor au primit un punctaj minim (nota 2), fapt care a determinat desemnarea lor ca persoane care vor fi disponibilizate. Hotărârea Curții de Apel București a rămas definitivă prin respingerea căii de atac de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

Analizând declarațiile celor 226 persoane care au fost audiate ca persoane vătămate, rezultă că motivul determinant pentru care au acceptat să semneze declarațiile de renunțare la drept a fost temerea că vor fi disponibilizate și își vor pierde locul de muncă. Doar în mică parte aceste persoane au declarat că nu au avut cunoștință despre faptul că, în eventualitate în care vor refuza să semneze declarațiile de renunțare la drept, vor fi disponibilizate.

Inculpatul Linteș Daniel a acționat în mod repetat, într-un interval de timp de mai multe luni, în scopul de a-i determina pe salariați să semneze declarațiile autentice. În acest scop, acesta a convocat salariații – atât în grupuri numeroase cât și în grupuri restrânse – a discutat cu aceștia și le-a pus în vedere direct sau voalat că refuzul de a renunța la drepturile câștigate va conduce la concedierea lor. De asemenea, salariaților care locuiau în căminul societății li s-a spus că vor fi evacuați. Suplimentar, în același scop, inculpatul Linteș Daniel a dispus diverse măsuri represive împotriva salariaților care au refuzat expres să semneze declarațiile de renunțare la drepturile câștigate, respectiv emiterea unor preavize în vederea disponibilizării, evacuarea din cămin sau întocmirea listei cu persoanele care au refuzat semnarea declarațiilor. Aceste măsuri au ajuns repede la cunoștința salariaților, forțându-i pe mulți dintre aceștia să cedeze presiunilor și să accepte renunțarea la drepturile câștigate. Totodată, i-a solicitat (...) ca, la momentul evaluării, să țină seama de faptul că unii salariați nu au semnat declarațiile de renunțare la drept și nu sunt loiali societății.

Astfel cum a reținut Tribunalul Constanța prin sentința civilă nr. 349/19 februarie 2014, pronunțată în dosarul 3621/118/2013, definitivă prin respingerea apelului formulat de SC (...) SA, „formularea unei acțiuni în instanță, pentru pretinderea unor drepturi rezultate din derularea contractului individual de

muncă, nu se circumscrie în nici un caz încălcării obligației de fidelitate față de unitateSanționarea reclamanților la criteriul loialitate, pentru simplul motiv al continuării judecării în vederea obținerii unor sporuri salariale și având ca unică finalitate selectarea lor în vederea concedierii, înlătură caracterul serios al cauzei concedierii.....”

Astfel, mulți dintre salariați au declarat că, inițial, nu au semnat declarațiile dar, apoi, observând că unii colegi au fost concediați și chiar evacuați din cămin, au revenit asupra deciziei și au acceptat să semneze.

Potrivit consilierului juridic al SC (...) SA, (...) , estimarea făcută de societate cu privire la cuantumul sumei pe care aceasta ar fi trebuit să o plătească salariaților era de cca. 4,5 milioane euro. Din alte declarații a rezultat suma de 3 milioane euro iar din propria estimare a SC (...) SA, făcută în cuprinsul cererii de suspendare provizorie a executării, rezultă suma de 6.669.689,75 lei (cca. 1,5 milioane de euro). În realitate, având în vedere și ceea ce au statuat definit instanțele de judecată, miza financiară disputată de salariați și conducerea SC (...) SA era de 200 lei/lună pentru intervalul 27.05.2007 – 27.05.2010 (36 de luni). Un simplu calcul matematic conduce la suma totală de 1.411.200 lei (36 de luni X 200 lei/lună X 196 salariați constrânși).

(...)

Ipoteza încheierii unor declarații de renunțare la drept a fost vehiculată pentru prima dată de consilierul juridic, acesta considerând că este singurul mijloc procedural prin care calea de atac formulată de SC (...) SA împotriva sentinței nr. 3693/3 iulie 2012 a Tribunalului Constanța putea fi soluționată favorabil societății. Concret, în caz de renunțare la drept, indiferent de ce decidea instanța de control, societatea nu mai putea fi obligată să plătească, putând bloca inclusiv executarea silită.

(...)

Declarațiile au fost întocmite în trei exemplare, unul pentru notarul public și două pentru societate, salariaților nefiindu-le remis nici un exemplar. Unul din

aceste două exemplare păstrate de societate a fost ulterior depus la dosarul instanței de control. Cu acel prilej a fost întocmit și un opis cu numele semnatarilor declarațiilor astfel că erau cunoscuți și toți cei care nu au semnat.

(...)

În această privință, (...) , în realitate, notarea salariaților reprezenta o activitate comună, la care participa întotdeauna șeful secției, respectiv (...) . (...), în calitate de șefi de ture sau de compartiment, se consultau cu (...) la stabilirea notelor. Or, (...) existența litigiului între salariații sindicaliști și societate a fost apreciată ca o chestiune de loialitate față de firmă, că notele de 2 au fost stabilite în considerarea acestui aspect și că, cu prilejul unor discuții pe care le-a purtat cu inculpatul Linteș Daniel, acesta i-a sugerat să aibă în vedere ca la momentul evaluării să țină seama de faptul că unii salariați nu au semnat declarațiile de renunțare la drept și nu sunt loiali societății. (...) cunoștea la acel moment – (...) – identitatea persoanelor care au refuzat să semneze declarațiile de renunțare.

(...) ocupa, la momentul săvârșirii faptelor, funcția de inspector resurse umane în cadrul SC (...) SA. (...) , din dispoziția inculpatului Linteș Daniel, convoca salariații să se prezinte la biroul resurse umane pentru a semna declarațiile de renunțare la drepturi. Aceste declarații erau trimise prin e-mail de către (...) și nu erau în totalitate redactate. (...) , inculpatul Linteș purta, în hol, înainte de a intra în birou, discuții cu angajații care erau convocați să semneze declarațiile.

(...)

(...) inculpatul Linteș Daniel îi solicitase să țină o evidență a persoanelor care refuzau să semneze declarația de renunțare la drepturi.

(...)

(...) , fiind informată despre pierderea procesului cu sindicatul, a constituit din proprie inițiativă provizioane în cuantum de cca. 310.000 lei pentru eventualitatea că trebuie plătite diverse sume de bani salariaților. Deși SC (...) SA avea în acea perioadă unele probleme financiare generate de situația

economică generală, în niciun caz plata sporurilor către salariați nu putea determina incapacitatea de plată.

(...)

Persoanele vătămate au declarat, în esență, că au semnat declarațiile de renunțare la drept din cauza temerii că vor fi concediați și că, în cazul în care nu li s-ar fi transmis că au de ales între renunțarea la drepturi și pierderea locului de muncă, nu ar fi semnat aceste declarații.

Unii dintre salariați au luat act de aceste alternative direct de la inculpatul Linteș Daniel, alții au aflat în mod mediat, prin colegii de serviciu. Complementar, măsurile dispuse de inculpatul Linteș Daniel și aduse la cunoștința salariaților – întocmirea listelor nominale cu cei care nu semnav, întocmirea memoriului pentru disponibilizări, emiterea unor preavize – au creat un context lipsit de echivoc în sensul că salariatul care nu renunță la drepturi va fi concediat.

(...)

Acest tip de conduită este sugestiv și relevant în privința modalității în care inculpatul Linteș Daniel a înțeles să rezolve problemele societății pe care o conducea.

Pentru a le induce salariaților această stare de temere inculpatul Linteș Daniel a efectuat mai multe categorii de demersuri: avertizarea salariaților, atât în discuții directe, nemijlocite, cât și prin intermediul șefilor de compartimente/tură cu privire la consecințele refuzului de a renunța la drepturi, întocmirea listei nominale cu salariații care refuzau să semneze, notarea cu 2, la criteriul de evaluare privitor la loialitatea față de firmă, a salariaților care s-au opus renunțării la drepturi, emiterea preavizelor pentru concediere individuală și, în final, concedierea celor care au refuzat să semneze declarațiile.

Luând act de aceste demersuri, pentru salariați a devenit evident că refuzul de a da curs solicitării inculpatului va fi sancționat rapid cu concedierea. Trebuie avut în vedere, în acest sens, faptul că inculpatul nu a permis decât

foarte rar salariaților care inițial refuzaseră, să revină asupra opțiunii și să semneze. În acest fel inculpatul a dat tuturor salariaților un exemplu în privința a ceea ce dorește să facă.

(...)

Observând că salariații nu au fost sensibilizați de discursul său privitor la situația economică a societății, la imposibilitatea de a plăti sume de bani atât de mari precum cele estimate și la necesitatea de a-și dovedi loialitate față de societate prin renunțarea la drepturi salariale, inculpatul a procedat la constrângerea acestora.

Rețin că pierderea locului de muncă este fără îndoială o ipoteză de natură a declanșa temere și stres oricărei persoane responsabile. Mai mult, din punct de vedere psihologic, pierderea locului de muncă reprezintă o traumă. Din această perspectivă, declarațiile unor persoane vătămate, în sensul că aveau copii în întreținere sau rate bancare de plătit ori se apropiau de vârsta pensionării, sunt foarte sugestive și evidențiază atât impactul psihologic al eventualității concedierii cât și restrângerea clară a libertății psihice a acestora.

Pentru cele mai multe persoane vătămate (cca. 90%), în realitate nici nu a existat o analiză firească a celor două alternative expuse de inculpatul Linteș Daniel. Puse să aleagă între păstrarea locului de muncă și renunțarea la drepturile salariale, aceste persoane vătămate au semnat declarațiile.

(...)

ÎNCADRAREA JURIDICĂ

Fapta inculpatului LINTEȘ DANIEL care, în perioada iulie 2012 – octombrie 2012, în mod repetat și în realizarea aceleiași rezoluției infracționale, în calitate de director general al SC (...) SA, a constrâns persoanele vătămate (...) (salariați ai SC (...) SA) să semneze declarații autentice prin care renunțau la drepturi salariale acordate de Tribunalul Constanța, în valoare totală estimată de

cel puțin 1.411.200 lei, sub amenințarea că, în caz contrar, le va fi desfăcut contractul de muncă, în scopul păstrării în patrimoniul SC (...) SA a sumei de 1.411.200 lei, constituie infracțiunea de șantaj în formă continuată (176 de acte materiale), faptă prevăzută de art. 13¹ din Legea 78/2000 raportat la art. 194 alin.1 din Codul Penal din 1968 cu aplicarea dispozițiilor art. 41 alin.2 din Codul Penal din 1968 și art. 5 din Codul Penal.

ACȚIUNEA CIVILĂ

Cu foarte puține excepții, persoanele vătămate au declarat că nu se constituie părți civile în procesul penal. Nici una din persoanele vătămate care s-au constituit părți civile nu și-a cuantificat pretențiile până la momentul întocmirii rechizitoriului.

MIJLOACE DE PROBĂ

(...)

MĂSURI ASIGURATORII

În cauză nu au fost instituite măsuri asiguratorii asupra bunurilor inculpaților întrucât nu au fost reclamate prejudicii materiale sau morale. Foarte puține persoane vătămate au declarat că se constituie părți civile în procesul penal dar niciuna dintre acestea nu și-a cuantificat pretențiile.

DATE PRIVIND INCULPATUL

(...)

DATE PRIVIND DESFĂȘURAREA URMĂRIRII PENALE

(...)

În cauză nu au fost dispuse măsuri preventive, asiguratorii sau de siguranță.

Constatând faptul că au fost respectate dispozițiile legale care garantează aflarea adevărului, că urmărirea penală este completă și există probele necesare, legal administrate, ce justifică aprecierea că faptele au fost săvârșite de către inculpatul Linteș Daniel, care răspunde penal,

În temeiul disp. art. 327 lit. A (...),

DISPUN:

1. Trimiterea în judecată, în stare de libertate, a inculpatului:

LINTEȘ DANIEL, (...) , pentru săvârșirea, în condițiile expuse, a infracțiunii de șantaj în formă continuată (176 acte materiale), faptă prevăzută de art. 13¹ din Legea 78/2000 raportat la art. 194 alin.1 din Codul Penal din 1968 cu aplicarea dispozițiilor art. 41 alin.2 din Codul Penal din 1968 și art. 5 din Codul Penal.

(...)

În conformitate cu disp. art. 329 Cod procedură penală, prezentul rechizitoriu, însoțit de dosarul de urmărire penală, se trimite **Tribunalului Constanța**, instanță competentă să soluționeze cauza în primă instanță conform disp. art. 36 alin. 1 lit. c Cod proc. pen. și art. 41 alin. 1 lit. a lit. a, c și d Cod procedură penală, urmând a fi citați:

INCULPAT Linteș Daniel – (...)

PĂRȚI CIVILE (...)

PERSOANE VĂTĂMATE (...)

MARTORI (...)

În conformitate cu disp. art. 274 alin. 1 Cod procedură penală, solicităm obligarea inculpatului Linteș Daniel la plata cheltuielilor judiciare avansate de stat în cuantum de 3.000 de lei.

PROCUROR

(...)